

El futur de l'estat del benestar.

Respecte del títol de la sessió, algunes consideracions:

L'estat del benestar, tal i com l'hem arribat a conèixer, és el producte d'una època: una època de creixement econòmic, de sindicats forts, i també d'institucions centralitzades.

Aquestes condicions s'han acabat. Ara no tenim ni creixement, ni sindicats. Ara, la economia és regressiva i els sindicats no són en absolut el que eren, possiblement a causa, entre altres factors, de l'evolució de la força del treball cap als serveis / treballadors del coneixement, a la fragmentació (Bauman) de la vida laboral, i a la competència per els pocs llocs de treball que es van generant, molts d'ells en projectes de curta durada. Així, l'estat del benestar deriva cap a la plutocràcia: augmenta molt la desigualtat, als molt rics els va encara millor, mentre la classe mitjana es pauperitza i als que ja eren pobres veuen incrementar-se les seves diferències respecte dels rics. Però aquest tipus d'estat està mancat de legitimitat a llarg termini. Fins i tot Warren Buffet n'és conscient.

Això vol dir que l'estat del benestar que hem conegut, o ni això, que hem arribat a entreveure, no tornarà: de fet, la història mai no torna enrere. El futur no està escrit: ningú no sap el que ens pot portar. Ací, però, dues reflexions:

1- El present permet ser escrutat. I es veuen algunes coses que, segur, configuraran el futur. Entre aquestes coses, les que expliquen Manuel Castells, Clay Shirky, etc: la societat xarxa, connectada des de baix, horitzontal, cooperativa, distribuïda, i no jeràrquica. L'esgotament de molts recursos materials, particularment energètics. La democràcia econòmica reivindicada per gent com David Schweickart, o David de Ugarte. Les economies col·laboratives i no-monetàries en que ja es mouen les comunitats de programadors Linux, els col·laboradors de la wikipèdia, els entorns oberts d'aprenentatge en que universitats com Stanford posen cursos de franc a la xarxa, comunitats terapèutiques de malalts, les filés descentralitzades..

2- Donat que el futur està per construir, el podem anar construint entre tots. I això vol dir unes quantes coses: no tant votar i manifestar-se (exclusivament) com a úniques formes de protagonisme polític, sinó ajudar el que neix i acabar de liquidar el que mor. Es a dir: fora els calers dels bancs tradicionals, (i, si en tenim, posem-los a Fiare o Triodos), donem-nos de baixa de Endesa i entrem a Som Energia.. i deixem d'una vegada d'alimentar la zombieconomia, i afavorim en serio la economia ecològica de proximitat.

Es a dir, no sabem exactament quin ni com serà l'estat postplutocràtic, ni com donarà resposta a les necessitats dels seus ciutadans, encara que , com hem vist més amunt, disposem d'algunes pistes. Però sí sabem que podem ajudar a construir-lo des del protagonisme com a iguals, no des de la submissió com a súbdits. Si quelcom ens ha dit fins i tot el Time fa alguns anys, el home del año en el segle XXI, pot ser el ciutadà abans conegut com a ciutadà de a peu. Però, abans que tot, cal que s'ho cregui..